

VIKMA06

Rešeršní a studijně rozborová činnost

30. 4. 2010: Přednáška K3: Specifické aplikační oblasti vyhledávání informací (knihovny, lékařství, oblast firemních a ekonomických informací, patentové informace)

FF MU, jaro 2010

Mgr. Josef Schwarz

126172@mail.muni.cz

Téma

- vyhledávání informací jako služba knihoven
- EBM jako příklad pokročilého vyhledávání a zpracování informací v lékařství
- vyhledávání patentových informací
- vyhledávání informací v oblasti obchodu

Vyhledávání informací - služby knihoven

- referenční
 - virtuální referenční služby
 - Ptejte se knihovny
 - chat
- rešeršní
- bibliografické

- organizační začlenění
 - referenční oddělení
 - rešeršní oddělení
 - bibliograficko-informační oddělení
 - atp.

Vyhledávání informací - typy knihoven

- národní knihovny
- odborné knihovny
- univerzitní knihovny
- veřejné knihovny

Typy poskytovaných služeb

- školení, instruktáže
 - organizace knihovních zdrojů a fondů, informační zdroje, poskytované služby
- informace o dostupnosti informačních zdrojů
- faktografické informace
- bibliografické informace
- informace vědecko-výzkumného charakteru

Typy rešerší

- orientační X výběrová X úplná
- retrospektivní
- jednorázová X průběžná (SDI/ARI)
- bibliografická (dokumentografická) X faktografická
- jednodruhová X druhově komplexní
- tematická X autorská
- anotovaná

Základní informační zdroje

- katalog
 - lístkový
 - digitalizovaný
 - elektronický
- referenční příručka
- bibliografie
- elektronické informační zdroje

Kvalitativní aspekty

○ indikátory kvality

- měření výkonu a kvality v knihovnách
 - benchmarking knihoven
 - Velká Británie
 - měření doby přijetí online požadavku
 - vyhledávání informací
- standardy
 - ATIC – standardy členství
- certifikáty

EBM

- evidence based medicine (medicína založená na důkazech)
- využívání výsledků klinických studií v praxi (doklady správných diagnostických a léčebných postupů)
- odlišný přístup k informacím a nové informační zdroje
- metaanalýzy a systematické přehledy klinických studií (Cochrane Collaboration)
-

EBM

[SUNY Health Sciences Evidence Based Medicine Course. (State University of New York), 1997.]

EBM

- metaanalýzy, systematické přehledy
 - publikované i nepublikované studie (negativní výsledky)
- „důkazní“ materiál
 - odborné časopisy
 - šedá literatura
- výsledky ve specializovaných zdrojích
 - databáze: [Cochrane Database of Systematic Reviews](#)
 - časopisy: [Evidence Based Medicine](#), [ACP Journal Club](#)
 - příručky: [Clinical Evidence](#)

EBM

- vytváření přehledů
 - formulování problému
 - vyhledání a výběr studií
 - hodnocení kvality studií
 - sběr dat, analýza a prezentace výsledků
 - interpretace výsledků
 - aktualizace přehledu na základě nových údajů

Firemní informace

○ Informace podle zdroje

- interní firemní (vnitropodnikové) informace
- externí firemní informace (informace o vnějším prostředí - stav oboru a ekonomiky, konkurence, partneři atd.)

○ Informace podle způsobu získávání

- primární informace – získávané průzkumem
- sekundární informace – publikované zdroje

○ Informace podle dostupnosti

- veřejné informace
- neveřejné informace

Interní firemní informace

- obchodní (marketingové) informace
 - dodavatelé, distribuce, B2B, B2C, konkurence, cenová politika atd.
- ekonomické (finanční) informace
 - hospodaření a účetnictví, kapitálové potřeby a zdroje, cash flow, strategie získávání finančních zdrojů atd.
- technické informace
 - výzkum a vývoj, odborné informace, patentové informace, řízení jakosti, normalizace atd.
- výrobní informace
 - technologické postupy a zařízení, bezpečnost práce, údržba a skladování, logistika atd.
- personální informace
 - zaměstnanci, organizační struktura, mzdová a sociální politika atd.
- manažerské informace
 - vize, poslání a cíle firmy, strategické plánování, analýzy SWOT

Externí firemní informace

- kancelářské informace
- kreditní informace
- bankovní informace
- obchodní informace
- marketingové informace
- burzovní informace

Firemní literatura

○ veřejné zdroje

- výroční zprávy
- prospekty, firemní nabídky
- katalogy, seznamy výrobků
- podnikové normy, metodiky
- patentové přihlášky
- odborné publikace
- vnitropodnikový tisk (časopisy, noviny, brožury atp.)
- firemní inzerce

- přístup: [Státní technická knihovna](#)

○ neveřejné zdroje

- interní materiály, analýzy, dokumenty
- osobní komunikace

Kancelářské informace

- kontaktní, registrační, identifikační, referenční informace
- adresa, telefon, právní forma, IČO, obor činnosti, rok založení, roční obrát a zisk, základní kapitál ad.
- databáze:
 - [Kompass](#)
 - [Informkatalog](#)
 - [Dun & Bradstreet](#)
 - [Obchodní rejstřík](#)
 - [ARES](#)

Kreditní informace

- identifikační údaje a finanční charakteristika (kancelářské inf.)
- nemovitosti
- aktiva, pasiva
- platební schopnost
- (max., měsíční) kredit
- celková bonita firmy – rating
- očekávaný vývoj firmy
- doporučení obchodního spojení
 - *Creditreform: doporučuje se, přípustné, nezamítá se, je otázkou důvěry, nedoporučuje se*

Kreditní informace

- kreditní zpráva – Business Information Report (Dun & Bradstreet)
- další db: [Creditreform](#), [Intercredit](#), [CreditInfo](#)
- v db centrech např.: [Experian's Business Credit Profiles](#)

Kreditní informace - příklad

Kreditní informace (český soukromý podnik)

Creditreform

Místo:	Praha	Datum:	12.02.1993
Naše zn.:	Ca	Bi:	1201-1f-FAX
Vaše číslo:	CS-671-0010203	Přes VC:	Praha
Vaše zn.:	Normal	Člen VC:	Praha
		Informace o:	
		LEV-OTA	
		ing. Ota Lev	
		Dlouhá 13	
		118 00 Praha 1	
		Tel.: (02) 456789	

Hospodářská informace

Právní forma:	Soukromý podnikatel zanesený v obchodním rejstříku
Založení:	30.9.1991
Registrace:	V obchodním rejstříku při Obvodním soudu pro Prahu 1, Spis. zn. Firm (A) 1234 od 18.10.1991 IČO 12344321
Majitel:	Ing. Ota Lev, ženatý s Janou, bytem Široká 123, 280 01 Český Brod Z majetkových poměrů se uvádí vlastnictví novostavby jed- nopatrové vily se zahradou na výše uvedené adrese, hodno- ta asi Kč 4,0 mil.
Prokurista:	Ing. Jana Levová, manželka majitele
Všeobecné údaje:	Dovoz, velkoobchodní a maloobchodní prodej potravin a drogistického zboží. Importní teritorium: SRN Filiálky tvoří síť ca. 20 obchodních a skladovacích prostor na území ČR, především ve středních Čechách. Firemní sídlo v Praze 1 je ve vlastnictví firmy. Situace v zakázkách uspokojivá, vývoj podniku dobrý

Kreditní informace - příklad

Pracovníci:	Asi 135 zaměstnanců
Roční obrat:	Údajně Kč 50,0 mil.
Nemovitosti:	Většina prostor získána v rámci privatizace, souhrnný přehled o ploše a tržní hodnotě nemovitostí není k dispozici.
Aktiva/Pasiva:	Číselné údaje nejsou k dispozici.
Poznámka:	Manželé Levovi získali pro zahájení podnikání bankovní úvěr, kde jako záruka slouží vlastní vila v Českém Brodě. Jako registrované sídlo je uváděna adresa v Českém Brodě, firma ale v současné době sídlí v Praze 1. Z majetkových poměrů lze dále uvést 2 vozy BMW, které manželé užívají, avšak není zjištěno, zda jde o vozy firemní nebo vlastní. Mimo zmíněného úvěru manželů Levových otevřela si firma LEV-OTA vlastní úvěr (výše a poskytující instituce není uváděna).

Banka:	Komerční banka a.s., Praha 1 č.ú.234422-481/0100
Platební disciplína:	Nejsou známy zásadní nedostatky.
Otázka kreditu:	Obchodní spojení je přípustné, avšak doporučuje se závazné stanovení platebních termínů, při částkách nad Kč 2,0 mil. pak poskytnutí záruk.

Bankovní informace

- 1. identifikační informace (kancelářské i.)
- 2. finanční hodnocení firmy
 - úvěruschopnost, stav konta, platební morálka, celková bonita
- 3. doplňkové informace
 - emise cenných papírů, export/import, investice
- -> slovní hodnocení
- neveřejné informace (bankovní tajemství)
- příklad: [SOLUS](#)

Bankovní informace - příklad

Bankovní informace (český soukromý podnik)

Komerční banka

Komerční banka, a.s.

pobočka Praha 1

Praha, 10.2.1993

Bankovní informace o klientovi: ing. Ota Lev - LEV-OTA

Obchodní jméno a adresa: Ing. Ota Lev - LEV-OTA

Široká 123,
280 01 Český Brod

Č. účtu:

234422-481/0100

IČO: 12344321

Pan Lev má u naší pobočky veden ještě jeden účet č. 12233-481/100, kde byly v průběhu roku 1992 minimální obraty.

Předmět podnikání: Koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje.
Velkoobchodní a maloobchodní prodej potravinářského
a drogistického zboží.

Počet zaměstnanců: 140

Finanční situace:

Ing. Lev je klientem naší pobočky od října 1991. K dneš-
nímu dni mu byly poskytnuty 2 krátkodobé úvěry provoz-
ního charakteru. Jeden z nich byl splacen v dohodnutém
termínu, u druhého je splatnost v listopadu 1993. Závazky
vyplyvající z úvěru jsou plněny v celém rozsahu. Finanční
situace dle vývoje stavu na účtě je vyrovnaná. Průměrné
denní tržby na běžném účtě se od září 1992 pohybují okolo
500 tis. Kč, zůstatky na účtě jsou kreditní.

Ostatní:

Na základě ABC analýzy je hodnocen ve třídě B.
Obchodní sídlo firmy je v Praze 1. Majetkové poměry lze
hodnotit jako velmi dobré. Vývoj tržeb má vzestupnou ten-
denci.

Obchodní informace

- výroba v daném oboru
- charakteristika výrobků
- logistické informace
- cenové informace o výrobcích
- ochranné známky
 - ->db: Kompass

Marketingové informace

- průzkumy trhu
- analýza vedoucích firem v oboru
- hodnocení nových výrobků
- aktuální investiční akce, veřejné zakázky
- analýza regionů, států

Burzovní informace

- výsledky obchodování na burze
- cenový vývoj skupin akcií
- kurzy devizového trhu

Regionální ekonomické informace

- popis daného oboru (odvětví) v určitém regionu
- širší pohled na stav odvětví
- firmy působící v daném regionu
- forma: analytické zprávy
- příklad: [Country Reports](#) ([EIU – Economic Intelligence Unit](#))
 - polit. a ekon. trendy, prognózy, export/import, finanční toky, zahr. obchod
 - přístup i v db centrech

Interpretace ekonomických informací

- provádějí ekonomičtí a finanční analytici
- na základě řady parametrů (ukázka->)
- celkové doporučení
 - D&B:
 - stupně rizikových indikátorů:
 - minimální riziko
 - riziko nižší než průměrné
 - riziko větší než průměrné
 - vysoké riziko

Tabulka 18. Některé bilanční ukazatele a jejich charakteristiky

Ukazatel	Výpočet	Charakteristika
Ziskovost (Profitability)	poměr zisku před zdaněním a zaplacením úroků k celkové hodnotě fixních a běžných aktiv po oddělení pasiv	jak efektivně je investovaný celkový kapitál, jaký přináší zisk
Výnos z akciového kapitálu (Return on shareholders funds, net worth)	poměr mezi akciovým kapitálem a ziskem po zdanění a zaplacení úroků	jak výrazně byl akciový kapitál investován
Očekávaný výnos z investic do kmenových akcií (Price-earning ratio)	poměr mezikursem kmenových akcií a jejich výnosem	
Platební schopnost (solvence)	poměr mezi celkovými fixními a běžnými aktivy a celkovými pasivy	zda společnost směřuje k finanční katastrofě
Ukazatel likvidity (Quick ratio)	přiměřenost likvidních aktiv, tj. hotovosti, dlužníků a snadno zpeněžitelných aktiv ve vztahu k běžným pasivům	schopnost okamžitě dostat běžným závazkům
Ukazatel zadluženosti (Debt-equity ratio)	poměr mezi celkovým akciovým kapitálem a celkovou zadlužeností	bezpečnostní rozpětí pro banky a úvěrové investice
Efektivnost inkasa dluhů (Efficiency of debt collection)	poměr mezi ročním obratem a dlužníky (dluhy)	
Efektivnost plateb věřitelům (Efficiency of payments to creditors)	poměr mezi sumou dluhů věřitelům a sumou nákupů za rok	
Efektivnost řízení zásob (Inventory management)	poměr mezi zásobami a nákupem za rok	obrátky zásob, prodejnost výrobků
Efektivnost odbytu (Efficiency of selling)	poměr nákladů odbytu k tržbám za rok	
Efektivnost využití zaměstnanců (Efficiency employee utilization)	tržby za zaměstnance za období	
Efektivnost zaměstnanců vzhledem k zisku (Efficiency employee to profit)	zisk zaměstnance za období	

Tabulka 18. - pokračování

Ukazatel	Výpočet	Doporučená hodnota	Charakteristika
Obrátka pohledávek (Collection period)	poměr pohledávek a tržeb za rok		kvalita zákazníků
Obrátka závazků (Pagable period)	poměr běžných závazků a nákladů za rok mínus odpisy		platební schopnost platební zvyklosti podniku
Obrat celkových aktiv (Assets turnover)	poměr tržeb a celkových aktiv za rok		účinnost hospodaření s aktivy
Běžný poměr (Current ratio CUR)	poměr běžných aktiv a běžných pasiv	1,5 až 2,5	
Okamžitá likvidita	poměr peněz k běžným pasivům	0,1	
Provozní kapitál	běžná aktiva minus běžná pasiva		
Ostrý test (Acid ratio ATR)	rozdíl mezi běžnými aktivy a poměrem zásob a běžných pasiv	nad 1,5	
Věřitelské riziko (Total liabilities to total assets)	poměr pasiv a aktiv	0,3 až 0,6 30 - 60 %	celková zadluženost
Úrokové krytí (Times interest carved)	poměr součtu zisku před zdaněním a úrokových výdajů ku úrokovým výdajům	2 až 3	jak jsou úrokové výdaje kryty ziskem
Vlastní kapitál k aktivům (Equity to total assets)	poměr mezi vlastním kapitálem a celkovými aktivy x 100	nad 50 %	dlouhodobá finanční stabilita
Překapitalizování (Equity to fix assets)	poměr vlastního kapitálu a fixních aktiv	optimum=1	nad 1 - firma dává přednost stabilitě před rentabilitou
Podkapitalizování	poměr součtu vlastního kapitálu a dlouhodobých pasiv ku fixním aktivům	optimum=1	
Marže čistého zisku (Net profit margin)	poměr čistého zisku a čistých tržeb x 100	průměr=10 %	
Rentabilita jmění (Return on assets ROA)	poměr čistého zisku a aktiv	vzestupný trend v čase	
Rentabilita vlastního kapitálu (Return on equity ROE)	poměr čistého zisku a vlastního kapitálu	vyšší než úroková sazba deposit	

Patentové informace

- patent
- patentová listina
- patentový spis
- patentová literatura
 - popisy vynálezů, užitných vzorů, průmyslových vzorů
 - věstníky patentových úřadů
 - seznamy udělených patentů

Vyhledávání patentových informací

- patentová rešerše
 - rešerše na stav techniky
 - rešerše na novost
 - rešerše na patentovou čistotu
- databáze patentových informací
 - komerční přístup (databázová centra)
 - [Derwent World Patents Index](#)
 - bezplatný přístup (patentové úřady)
 - Patentový a známkový úřad USA ([USPTO](#))
 - Evropský patentový úřad ([EPO](#))
 - Úřad průmyslového vlastnictví ([ÚPV](#))